

فعالیت ضد باکتریایی اوژنول و اسیدهای آلی علیه/اشریشیاکلی O157: H7

z.shiravani682@yahoo.com

z.shiravani682@yahoo.com

حسین تاجیک: استاد، گروه بهداشت و کنترل کیفی مواد غذایی، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه ارومیه، ارومیه، ایران

جواد علی اکبرلو: دانشیار، گروه بهداشت و کنترل کیفی مواد غذایی، دانشکده دامپزشکی، دانشگاه ارومیه، ارومیه، ایران

چکیده

کلیدواژه‌ها

اوژنول،

اسیدهای آلی،

فعالیت ضدباکتریایی،

اشریشیاکلی O157: H7

تاریخ دریافت: ۹۸/۰۵/۰۵

تاریخ پذیرش: ۹۸/۱۰/۰۷

زمینه و هدف: با توجه به نگرانی مصرف کنندگان در مورد اثرات منفی نگه دارنده‌های شیمیایی در مواد غذایی، اخیراً تحقیقات بسیاری به منظور یافتن ترکیبات ضد میکروبی طبیعی موثر انجام شده است. هدف از این مطالعه، بررسی اثر ضد باکتریایی اوژنول در ترکیب با اسید استیک و اسید لاکتیک روی باکتری اشریشیاکلی O157: H7 می‌باشد.

روش کار: در این مطالعه تجربی، اثر ضد باکتریایی اوژنول، اسید استیک و اسید لاکتیک با استفاده از روش حداقل غلظت مهارکنندگی مشخص شد و از روش غلظت مهارتی سهمی و منحنی زمان مرگ نیز برای ارزیابی فعالیت ضد باکتریایی ترکیبی استفاده شد.

یافته‌ها: بر اساس نتایج بدست آمده، مقدار حداقل غلظت مهارکنندگی به تنهایی برای اوژنول، اسید استیک و اسید لاکتیک به ترتیب ۰/۷۵، ۲/۵ و ۵ میکرولیتر بر میلی لیتر بود و نتایج غلظت مهار سهمی آن‌ها نشان داد که حالت ترکیبی اوژنول با اسید های آلی بدون اثر متقابل ($FIC < 4/0$) می‌باشند. با توجه به نتایج بررسی منحنی زمان مرگ حالت ترکیبی اوژنول / اسید لاکتیک در عرض ۴ ساعت باعث از بین رفتن باکتری شد.

نتیجه گیری: اوژنول، اسید استیک و اسید لاکتیک در ممانعت از رشد باکتری اشریشیاکلی O157: H7 موثر بوده اند و استفاده از اسید های آلی می‌تواند میزان مورد نیاز اوژنول را کاهش دهد. بنابراین، استفاده ترکیبی از اوژنول و اسیدهای آلی به‌عنوان مواد ضد میکروبی طبیعی میتواند جایگزین نگهدارنده های شیمیایی در مواد غذایی گردد.

تعارض منافع: گزارش نشده است.

منبع حمایت کننده: دانشگاه ارومیه

شیوه استناد به این مقاله:

Shiravani Z, Tajik H, Aliakbarlu J. Antibacterial activity of eugenol and organic acids against *Escherichia coli* O157: H7. Razi J Med Sci. 2020;26(11):53-63.

*انتشار این مقاله به صورت دسترسی آزاد مطابق با [CC BY-NC-SA 3.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/) صورت گرفته است.

Original Article

Antibacterial activity of eugenol and organic acids against *Escherichia coli* O157: H7

- **Zolaikha Shiravani**, PhD Student, Department of Food Hygiene, Faculty of Veterinary Medicine, University of Urmia, Urmia, Iran (*Corresponding author) z.shiravani682@yahoo.com (ORCID: 0000-0002-0601-2745)
Hossein Tajik, Professor, Department of Food Hygiene, Faculty of Veterinary Medicine, University of Urmia, Urmia, Iran
Javad Aliakbarlu, Associate Professor, Department of Food Hygiene, Faculty of Veterinary Medicine, University of Urmia, Urmia, Iran

Abstract

Background: Due to consumer concern about the negative side effects of chemical preservatives in food, recently increasing researches have been done to find effective natural antimicrobials. The aim of this study was to investigate the antibacterial activity of eugenol in combination with acetic and lactic acids against *E. coli* O157: H7.

Methods: The antibacterial effects of eugenol, acetic and lactic acids were determined using minimum inhibitory concentration (MIC) methods. Fractional inhibitory concentration (FIC) and Time-Kill assays were also used to evaluate the combined antibacterial activity.

Results: Based on our results, eugenol, acetic and lactic acids inhibited the growth of *E. coli* O157: H7, and eugenol had the strongest effect against the bacterium. MIC values for eugenol, acetic acid and lactic acid were 0.75, 2.5 and 5 µl/ml respectively. FIC method showed that eugenol combination with the organic acids had no interaction effects ($1.0 > FIC > 4.0$). Time kill curve showed that eugenol combined with lactic acid caused the death of *E. coli* O157: H7 in 4 h.

Conclusion: Eugenol, acetic and lactic acids are effective in inhibiting the growth of *E. coli* O157: H7. Mean while, organic acids can reduce the required amount of eugenol. Then, combination of eugenol and organic acids could provide an alternative to chemical preservatives in foods.

Conflicts of interest: None

Funding: University of Urmia

Keywords

Eugenol,
Organic acids,
Antibacterial,
Escherichia coli O157:
H7

Received: 27/07/2019

Accepted: 28/12/2019

Cite this article as:

Shiravani Z, Tajik H, Aliakbarlu J. Antibacterial activity of eugenol and organic acids against *Escherichia coli* O157: H7. Razi J Med Sci. 2020;26(11):53-63.

*This work is published under [CC BY-NC-SA 3.0 licence](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/).

استافیلوکوکوس اورئوس، سودوموناس اثرورژینوزا و لیستریا مونوسیژنوزا دارد (۱۳-۹). فعالیت ضد باکتری آن از طریق اختلال در غشای سیتوپلاسمی است که نفوذپذیری غیر اختصاصی را افزایش می دهد (۱۴) و بیشتر حالت آب گریزی اوژنول آن را قادر به نفوذ در غشا لیپوپلی ساکاریدی سلول باکتری های گرم منفی و تغییر در ساختار سلولی آن ها کرده است. نشان داده شده است که اوژنول نیز در برابر سالمونلا تیفی فعالیت ضد میکروبی دارد که به علت تعامل با غشای سلولی باکتری می باشد. شواهد اخیر نشان داده که گروه هیدروکسیل در اوژنول با اتصال به پروتئین ها، باعث جلوگیری از اقدام آنزیمی / آنزیم / آنزیم می شود (۱۵). Modjinou و همکاران در سال ۲۰۱۶ نشان دادند که اوژنول باعث مهار رشد دو باکتری استافیلوکوکوس اورئوس و اشریشیاکلی می گردد، همچنین با اندازه گیری پارامترهای مختلف اکسیداتیو افزودند که اوژنول به دلیل داشتن گروه های متنوع فنولی دارای قدرت آنتی اکسیدانی بالایی نیز می باشد (۱۶). Requena و همکاران در سال ۲۰۱۹، اثر ضد باکتریایی فیلم های PHBV حاوی ترکیبات اوژنول و کارواکرول در ماتریکس های غذایی (پنیر، سینه مرغ، کدو و خربزه) علیه باکتری های اشریشیاکلی و لیستریا / اینوکوا را مورد تجزیه و تحلیل قرار دادند، نتایج این تحقیق نشان داد که بیشترین فعالیت ضد میکروبی اوژنول و کارواکرول علیه اشریشیاکلی در پنیر و کدو بوده است و اثر ضد باکتریایی آن ها علیه لیستریا / اینوکوا در این غذاها کمتر بوده است که علت آن را در دسترس بودن عوامل موثر و ترکیبات فعال برای تاثیر فعالیت ضد باکتریایی را در یک غذای خاص تعریف کرده اند (۱۷). به طور کلی اسانس های گیاهی و ترکیبات مونوترپنیدهای آن ها با نفوذ در لپید غشاء سلولی و افزایش نفوذپذیری در آن، سبب اختلال در کلیه فعالیت های حیاتی وابسته به غشای سلولی، خروج یون ها، ترکیبات حیاتی و در نهایت مرگ سلول خواهد شد (۱۸، ۱۹). اثرات سمی روی ساختار و عملکرد غشا توجیه کننده فعالیت ضد میکروبی آن ها می باشد (۲۰).

باکتری اشریشیاکلی یک باکتری گرم منفی و از اعضای مهم خانواده آنزیم باکتریاسه محسوب می شود. این باکتری پاتوژن مهم انسان و حیوان است که یکی از نژادهای مهم اشریشیاکلی بنام اشریشیاکلی مولد خونریزی روده ای (Enterohaemorrhagic - EHEC) (*E. coli* O₁₅₇ H₇) به ویژه سروتیپ O₁₅₇ H₇ می باشد و با مصرف آب و غذای آلوده به باکتری اشریشیاکلی O₁₅₇ H₇ سبب ابتلاء انسان به بیماری هایی نظیر کولیت خونریزی دهنده (Haemorrhagic Colitis)، سندرم کم خونی همولیتیک (Haemolytic Uraemic Syndrome) و آسیب های کلیوی می شود (۱). بسیاری از بیماری های عفونی ناشی از میکروارگانیزم های مختلف در سراسر جهان ناشی از مصرف مواد غذایی آلوده به باکتری های پاتوژن هستند که در بسیاری از جوامع انسانی باعث ایجاد زیان های اقتصادی و جانی گسترده ای شده است (۲، ۳). یکی از راه ها کنترل رشد میکروارگانیزم های بیماری زا در مواد غذایی استفاده از نگهدارنده ها و مواد ضد میکروبی می باشد (۴). در حال حاضر روبرو مقاومت های آنتی بیوتیکی در بین جوامع در حال افزایش می باشد و یافتن جایگزینی مناسب با عوارض جانبی پایین از اهمیت زیادی برخوردار است (۵). از طرفی جامعه امروز تمایل به روند مصرف کنندگی "سبز" دارد. این بدان معناست که تولیدکنندگان مواد غذایی باید به دنبال روش های سبز یا طبیعی جدید، برای غذای امن (GRAS) (Generally Regarded As Safe) باشند. بنابراین، اخیراً توجه زیادی به توسعه ترکیبات ضد میکروبی طبیعی جدید از عصاره گیاهی به منظور بهبود کیفیت و ایمنی محصولات کشاورزی و صنعتی دارند (۶، ۷). اوژنول (۴-آلیل - متوکسی فنل) (C₁₀ H₁₂ O₂)، روغنی مایع روشن به زرد کم رنگ، با آرومای مشخص است که از جوانه و برگ میخک و دارچین استخراج شده است (۸). اوژنول دارای ترکیبات فنولی آمفی پاتیک گسترده ای می باشد که فعالیت ضد باکتریایی عالی در برابر طیف گسترده ای از ارگانیزم ها مانند اشریشیاکلی،

(tube) مورد نظر در شرایط سترون خارج و جهت تهیه کشت تازه و فعال سازی سویه میکروبی به ۱۰ میلی لیتر محیط BHI برات منتقل شد و در دمای ۳۷ درجه سلسیوس نگه‌داری گردید. باکتری قبل از استفاده به طور متوالی دوبار تجدید کشت شد. برای این منظور ۴- ۵ کلنی باکتری از BHI آگار را با لوپ برداشت کرده و به ۱۰ میلی لیتر BHI برات منتقل گردید و در ۳۷ درجه سلسیوس به مدت ۲۴ ساعت انکوبه شد. کشت دوم را با استفاده از سمپلر ۱۰۰ میکرولیتر از سوسپانسیون باکتری به لوله حاوی ۱۰ میلی لیتر BHI برات انتقال داده و در ۳۷ درجه سلسیوس به مدت ۲۰ ساعت نگه‌داری گردید. سپس از کشت ۲۰ ساعته با هم‌زدن مداوم سوسپانسیون در دستگاه اسپکتوفتومتر در طول موج ۶۲۵ نانومتر با میزان جذب ۰/۱۳-۰/۰۸ (استاندارد ۰/۵ مک فارلند) تعداد باکتری معادل $10^8 \times 32 \text{ cfu/ml}$ تنظیم گردید و با دو بار رقیق سازی به 10^6 در محیط کشت BHI برات تهیه گردید و این عمل را هر بار قبل از هر آزمون تکرار شد. کلیه محیط‌های کشت بر اساس دستور کارخانه سازنده تهیه و با استفاده از دستگاه اتوکلاو سترون گردید. تعیین حداقل غلظت مهارکنندگی رشد (MIC) و حداقل غلظت کشندگی (MBC) به روش میکروداپلوشن: در این روش از میکروپلیت های ۹۶ خانه ای با چاهک ته گرد و با حجم ۳۰۰ میکرولیتر که دارای ۱۲ ستون و ۸ ردیف می باشند، استفاده شد. ابتدا اوژنول در دی متیل سولفوکسید (DMSO)، اسید استیک و اسید لاکتیک در آب مقطر استریل حل و توسط فیلتر میکروبیولوژیک $0.22 \mu\text{m}$ میکرومتر استریل شدند. بالاترین غلظت برای اوژنول $6 \mu\text{l/ml}$ ، اسید استیک $10 \mu\text{l/ml}$ و برای اسید لاکتیک $20 \mu\text{l/ml}$ بود. سپس بطور سریالی با BHI برات رقیق سازی شدند. رنج غلظتی اوژنول $6-0.46 \mu\text{l/ml}$ ، اسید استیک $10-0.39 \mu\text{l/ml}$ و برای اسید لاکتیک $20-0.156 \mu\text{l/ml}$ بود. در هر چاهک میکروپلیت ۹۶ خانه ای $95 \mu\text{l}$ محیط کشت BHI برات و $5 \mu\text{l}$ باکتری ریخته شد، و $100 \mu\text{l}$ از محلول استوک اوژنول، اسید استیک و اسید لاکتیک به اولین چاهک افزوده شدند، سپس $100 \mu\text{l}$ از رقت های سریالی در ۷ چاهک پی در پی انتقال یافت. به آخرین ستون به

اسیدهای آلی مواد طبیعی هستند که در میوه های مختلف و محصولات تخمیری یافت می شوند و فعالیت ضد میکروبی علیه پاتوژن های ناشی از مواد غذایی دارند (۲۱). اسیداستیک و اسید لاکتیک متداول ترین نگر دارند مورد استفاده هستند. فرآورده هایی مانند ترشی ها، ساورکرات (کلم ترش) و شیرهای تخمیری از طریق فعالیت های تخمیری باکتری های اسید لاکتیک مختلف تهیه می شوند که اسید استیک، اسید لاکتیک و سایر اسید ها را تولید می کنند. اثرات ضد میکروبی اسید های آلی به علت کاهش دادن pH به کمتر از حداقل مورد نیاز برای رشد و بازدارندگی متابولیکی ناشی از مولکول های تفکیک نشده اسید می باشد (۲۲).

در این مطالعه تجربی که در پاییز سال ۱۳۹۴ صورت گرفت، اثر ضد باکتریایی غلظت های مختلف اوژنول (۶، ۳، ۱/۵، ۰/۷۵، ۰/۳۷۵، ۰/۱۸۷، ۰/۰۹۳، ۰/۰۴۶ میکرولیتر بر میلی لیتر)، اسید استیک (۱۰، ۵، ۲/۵، ۱/۲۵، ۰/۶۲۵، ۰/۳۱۲، ۰/۱۵۶، ۰/۰۳۹ میکرولیتر بر میلی لیتر) و اسید لاکتیک (۲۰، ۱۰، ۵، ۲/۵، ۱/۲۵، ۰/۶۲۵، ۰/۳۱۲، ۰/۱۵۶ میکرولیتر بر میلی لیتر) به تنهایی و ترکیبی در محیط آنگوشت مغز و قلب جهت تعیین حداقل غلظت مهارکنندگی (Minimum MIC)، حداقل غلظت کشندگی (Minimum Bactericidal Concentration (MBC)، غلظت مهاری سهمی (Fractional inhibitory (FIC) concentration) به روش استاندارد میکروداپلوشن و منحنی مرگ (Kill Time) مورد بررسی قرار گرفت.

روش کار

اوژنول ۹۹٪، اسید استیک ۱۰۰٪، اسید لاکتیک ۹۰٪ و دی متیل سولفوکسید (Germany-Merck) محیط‌های کشت میکروبی Brain Heart Infusion Agar-BHIA و Brain Heart Infusion Broth- BHIB (شرکت بیولایف Milano, Italia) بودند. باکتری مورد مطالعه: باکتری /شیریشیا کلی: O157: H7 از کلکسیون میکروبی گروه بهداشت مواد غذایی دانشکده دامپزشکی دانشگاه ارومیه تهیه شد. تهیه میزان تلقیح باکتری: ابتدا یک گرانول باکتری /شیریشیا کلی: O157: H7 از لوله‌های کرایو (Cryo)

کدورت FIC تعیین گردید. این آزمایش بر اساس روشی که Murdock و همکاران در سال ۲۰۰۶ ارائه کردند انجام گرفت و مطابق آن $FIC > 0.5$ جز سینرژیست ها، $FIC < 0.75$ دارای اثر افزایشی، $FIC < 0.4$ بی اثر، $FIC < 0.1$ سینرژیست نسبی، $FIC < 0.75$ دارای آنتاگونیست ها تقسیم گردید (۲۴).

بررسی منحنی مرگ مواد ضدباکتریایی Time Kill Curve: در مرحله اول MIC باکتری /اشریشیاکلی O157: H7 تعیین گردید. در ۵ سری لوله جداگانه سوسپانسیون میکروبی حاوی رقت MIC اوژنول، اسید لاکتیک، اسید استیک، اوژنول /اسید لاکتیک، اوژنول /اسید استیک و یک لوله فاقد ترکیبات ضد باکتریایی به عنوان شاهد ساخته شد. در همان ابتدا تعداد باکتری-های موجود در هر لوله به طور جداگانه به روش زیر شمارش شد:

۱۰۰ میکرولیتر از سوسپانسیون به ۹۰۰ میکرولیتر به محیط پپتون واتر منتقل شده و پس از رقت سازی سریالی آن، هر رقت در پلیت بر روی محیط کشت BHI آگار کشت داده شد و تعداد باکتری‌های موجود در سوسپانسیون پس از گذشت ۲۴ ساعت با شمارش کلنی‌های رشد کرده در روی پلیت‌ها بدست آمد (۲۵). در زمان‌های ۰، ۲، ۴، ۸ و ۲۴ ساعت تعداد باکتری‌ها شمارش شد تعداد آن‌ها به ثبت رسید و در نهایت بر اساس تعداد باکتری‌های، منحنی مرگ بوسیله آزمون Tukey نرم افزار SPSS نسخه ۱۶ بدست آمد.

یافته‌ها

نتایج MIC و MBC مواد ضدباکتریایی به تنهایی: اساساً MIC کمترین مقدار از یک ترکیب است که می‌تواند به میزان زیادی رشد یک ارگانیسم را پس از گذشت یک دوره انکوباسیون مشخص مهار نماید اما در حالت MBC حداقل میزان غلظت لازم برای کشدگی یک ارگانیسم می‌باشد. نتایج این مطالعه نشان داد که، در اوژنول و اسید استیک، مقدار کمتر MIC نسبت به MBC نشان می‌دهد که این ترکیبات در غلظت پایین‌تر دارای خاصیت باکتریواستاتیک است و در غلظت بالاتری دارای خاصیت باکتریوسید است اما در اسید لاکتیک مقدار MIC و MBC در یک میزان مشخص

وسیله μl ۱۹۵ از BHI برات و μl ۵ از باکتری افزوده و به عنوان شاهد منفی در نظر گرفته شد. از اریترومیسین به عنوان شاهد مثبت استفاده شد. حجم نهایی در هر چاهک μl ۲۰۰ بود. سپس میکروپلیت بوسیله پارافیلیم پوشانده شد. به منظور مخلوط شدن تمام محلول‌های درون چاهک‌ها از میکروپلیت شیکر (BOECO, Germany) با دور سرعت ۳۰۰ rpm برای ۲۰ ثانیه استفاده گردید و سپس در دمای ۳۷ درجه سلسیوس بمدت ۲۴ ساعت گرمخانه گذاری شد. بعد از اتمام گرمخانه گذاری کدورت یا عدم کدورت در چاهک‌ها به صورت چشمی مشاهده گردید. و برای تست MBC از چاهک‌هایی که شفاف بودند و نشان دهنده عدم رشد باکتری بودند به مقدار ۵ میکرولیتر برداشته و بر روی BHI آگار کشت سطحی داده شد پس از انکوباسیون ۲۴ ساعته در دمای ۳۷ درجه سلسیوس، پلیت‌ها از لحاظ رشد و تشکیل کلنی بررسی شده و آخرین رقتی که توانسته ۹۹/۹٪ از باکتری‌ها را بکشد به عنوان رقت MBC در نظر گرفته شد (۲۳).

غلظت مهاری سهمی (FIC): در این آزمایش اثر ترکیبی اوژنول، اسید استیک و اسید لاکتیک در برابر باکتری /اشریشیاکلی O157: H7 مورد بررسی قرار گرفت. رنج غلظتی این ترکیبات از دو برابر بیشتر از مقدار MIC تا حداقل چهار برابر کمتر از مقدار MIC برای این باکتری انتخاب گردید و چاهک‌های میکروپلیت ۹۶ خانه ای به شرح زیر آماده گردید:

در ردیف اول، هر چاهک محتوی ۹۵ میکرولیتر BHI برات، ۵ میکرولیتر باکتری (که تعداد آن روی cfu/ml ۱۰^۶ تنظیم گشته است) و ۱۰۰ میکرولیتر از غلظت‌های مختلف اوژنول بود. درستون اول، هر چاهک محتوی ۹۵ میکرولیتر BHI برات، ۵ میکرولیتر باکتری و ۱۰۰ میکرولیتر از غلظت‌های مختلف اسیداستیک یا اسید لاکتیک بود. بقیه چاهک‌ها اثر ترکیبی اوژنول با اسید استیک یا اسید لاکتیک را نشان می‌دهند. پس محتوی ۹۵ میکرولیتر BHI برات، ۵ میکرولیتر باکتری و ۵۰ میکرولیتر از غلظت‌های مختلف اوژنول و ۵۰ میکرولیتر از غلظت‌های مختلف اسید استیک یا اسید لاکتیک بود. سپس به مدت ۳۰ ثانیه مخلوط شد و در انکوباتور ۳۷ درجه سلسیوس به مدت ۲۴ ساعت نگه داری گردید و بر اساس مشاهدات چشمی و میزان

جدول ۱- نتایج MIC به‌تنهایی و MBC اوژنول، اسید استیک و اسید لاکتیک برباکتری اشریشیا کلی O157: H7

MBC($\mu\text{L}/\text{mL}$)	MIC($\mu\text{L}/\text{mL}$)	ترکیب استفاده شده
۱/۵	۰/۷۵	اوژنول
۵	۲/۵	اسید استیک
۵	۵	اسید لاکتیک
-	۱۶	اریترومایسین ($\mu\text{g}/\text{mL}$)

جدول ۲- ترکیبی و FIC اوژنول، اسید استیک و اسید لاکتیک برباکتری اشریشیا کلی O157: H7

عملکرد	FIC شاخص ($\mu\text{L}/\text{mL}$)	MIC ترکیبی ($\mu\text{L}/\text{mL}$)		ترکیب استفاده شده (B)	ترکیب استفاده شده (A)
		B	A		
بی اثر	۱/۰۶۳	۰/۱۵۶	۰/۷۵	اسید استیک	اوژنول
بی اثر	۱/۰۶۳	۰/۳۱۲	۰/۷۵	اسید لاکتیک	اوژنول

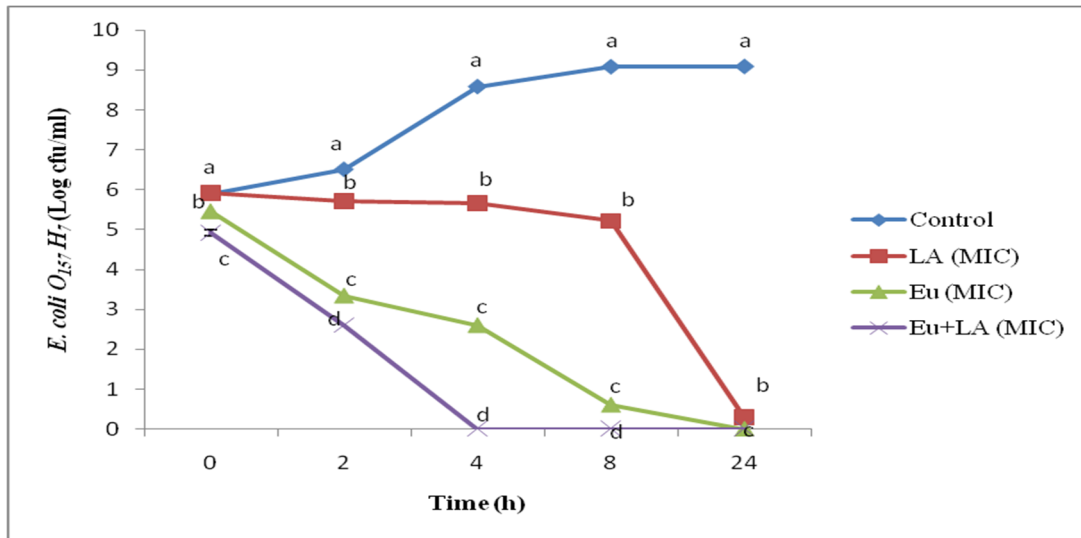
بدلیل داشتن ساختار فنولی دارای فعالیت سطحی می باشد و موجب آسیب به غشای سلول‌های باکتری، مهار آنزیم‌های آن و یا تداخل با تولید برخی از آمینواسیدهای ضروری برای رشد باکتری می‌شوند و با این مکانیسم باعث مرگ سلولی می‌شود. از طرفی بازدارندگی رشد باکتری مستقیماً مربوط به غلظت اسید تفکیک نشده در اسیدهای ضعیفی مانند اسید استیک و لاکتیک می‌باشد، برخی اعمال ضروری سلولی نظیر سنتز ATP در باکتری‌ها، انتقال فعال مواد غذایی و تنظیم سیتوپلاسمی به‌وسیله غشا سلولی انجام می‌گیرد، حال مولکول‌های اسید تفکیک نشده می‌توانند آزادانه از غشا عبور کنند. با انجام این عمل مولکول‌های تفکیک نشده از محیط خارجی با pH کمتر که در آن تعادل به سمت مولکول تفکیک نشده است به داخل سیتوپلاسم که دارای pH بالاتری است وارد می‌شوند. در این pH بالاتر تعادل به سمت مولکول تفکیک شده تغییر می‌یابد و بنابراین اسید یونیزه شده و منجر به تولید پروتون‌هایی می‌شود که موجب اسیدی شدن سیتوپلاسم می‌شود. سلول جهت ثبات pH درونی خود سعی می‌کند به‌وسیله خنثی سازی و یا بیرون راندن پروتون‌های نفوذ کرده بدون خود را خارج نماید اما این عمل باعث کند شدن رشد می‌شود زیرا انرژی مورد استفاده در این عمل از میزان انرژی مورد استفاده جهت رشد سلول می‌کاهد که دیگر رشد ممکن نیست و احتمالاً سلول می‌میرد. نمودار شماره ۱ و ۲ در برابر رقت MIC ترکیبات ضد باکتریایی مختلف، باکتری استاندارد را کشت داده و در زمان‌های مختلف تغییرات تعداد آن‌ها بررسی شد و منحنی رشد و مرگ باکتری

معادل یکدیگر بودند. به‌طور کلی، اوژنول اثر ضد باکتریایی قوی تری نسبت به دو اسید آلی دارد و همچنین اسید استیک اثر ضد باکتریایی قوی تری نسبت به اسید لاکتیک داشت (جدول ۱).

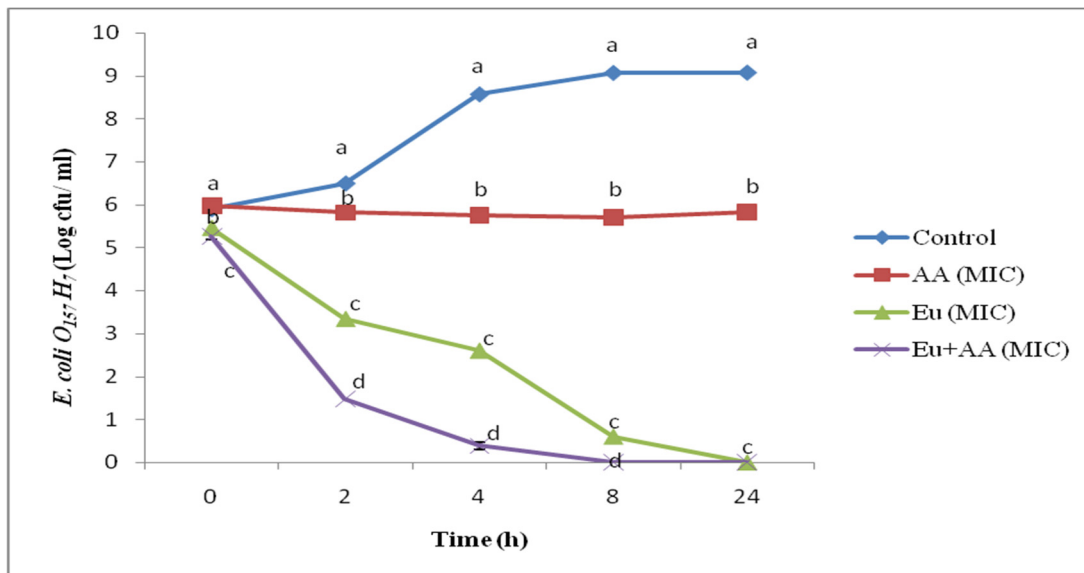
نتایج MIC ترکیبی و FIC مواد ضد باکتریایی به صورت ترکیبی: جدول شماره ۲ MIC ترکیبی و FIC اوژنول در ترکیب با اسیدهای آلی را نشان می‌دهد. MIC ترکیبی اوژنول / اسید استیک نسبت به اوژنول / اسید لاکتیک اثر قوی تری را از خود نشان داد. مقادیر MIC ترکیبی این مواد نسبت به MIC آن‌ها به تنهایی نشان می‌دهد که، نیاز به غلظت‌های کمتری از اوژنول و اسیدهای آلی برای مهار رشد/اشریشیا کلی O157: H7 می‌باشد.

FIC ترکیبات ضد باکتریایی اوژنول / اسید استیک و اوژنول / اسید لاکتیک نشان می‌دهد که این ترکیبات بدون اثر متقابل نسبت به هم علیه باکتری اشریشیا کلی O157: H7 هستند.

نتایج بررسی منحنی مرگ مواد ضدباکتریایی Time Kill Curve: این روش یکی از بهترین روش‌ها برای تعیین خاصیت باکتری‌کشی می‌باشد و یکی از قوی‌ترین روش‌ها برای بدست آوردن ارتباط بین مواد ضد باکتریایی با گونه‌های باکتری‌ها می‌باشد که وابسته به زمان است و کشت تحت شرایط مناسب در فواصل زمانی مختلف صورت می‌گیرد، سپس درصد سلول‌های مرده نسبت به تعداد سلول‌های زنده بر اساس (CFU/ml) با استفاده از روش شمارش سطحی در مقایسه با شاهد بعمل می‌آید. در اینجا تصور می‌شود که اوژنول بعنوان یک ترکیب ضد میکروبی از اسانس گیاهی

نمودار ۱- بررسی منحنی رشد باکتری اشریشیاکلی O157: H7 در برابر رقت MIC اوژنول، لاکتیک اسید و اوژنول / لاکتیک اسید

نمودار ۲- بررسی منحنی رشد باکتری اشریشیاکلی O157: H7 در برابر رقت MIC اوژنول، استیک اسید و اوژنول / استیک اسید

در برابر آن بدست آمد. همان گونه که مشاهده می شود در حالت ترکیبی مواد ضد میکروبی طبیعی توانسته اند در مدت زمان کوتاه تری (اوژنول / لاکتیک اسید پس از ۴ ساعت و اوژنول / لاکتیک اسید پس از ۸ ساعت) باعث مرگ باکتری اشریشیاکلی O157 H7 شوند.

بیماری های منتقله از غذا یک مشکل عمده و پرهزینه است. پاتوژن های منتقله از غذا به طور گسترده در طبیعت یافت می شوند و جلوگیری از ورود آن ها به غذاهای خام مشکل می باشد (۲۶). گزارش ها حاکی از آن است که بسیاری از ترکیبات اسانس های گیاهی دارای اثر بازدارندگی قابل توجهی بر میکروارگانیسم های بیماریزا هستند (۲۷) و مطالعات بسیاری در این راستا صورت گرفته است. درنتیج این بررسی، MIC ترکیبی اوژنول با اسید استیک و اسید لاکتیک در مقایسه با نتایج تست MIC به تنهایی نشان داد که، غلظت های اوژنول در حالت ترکیب با اسید های آلی برای مهار اشریشیاکلی O157: H7 کاهش یافت. در مطالعه ای که توسط Kim و همکاران در سال

۲۰۰۹

بحث و نتیجه گیری

مجله علوم پزشکی رازی دوره ۲۶، شماره ۱۱، بهمن ۱۳۹۸

<http://rjms.iuims.ac.ir> www.SID.ir

سینامالدئید به تنهایی و در حالت ترکیب با اوژنول، تیمول و تیموکینون را علیه باکتری *استافیلوکوکوس پیدرمیدیس* مطالعه کردند، نتایج نشان داد که ترکیبات ضد میکروبی در حالت ترکیبی خود می‌توانند دوز مورد نیاز عامل ضد میکروبی را علیه رشد و سمیت میکروارگانیسم‌ها کاهش دهند و همچنین بیان کردند که تمام ترکیبات سینامالدئید، اوژنول، تیمول و تیموکینون علیه رشد *استافیلوکوکوس پیدرمیدیس* موثر بوده‌اند و حالت ترکیبی سینامالدئید با تیمول اثر سینرژیک علیه *استافیلوکوکوس پیدرمیدیس* داشته است و به میزان قابل توجهی دوز مورد نیاز در مقایسه با حالت سینامالدئید به تنهایی را کاهش داده است، همچنین سینامالدئید در ترکیب با ترکیبات دیگر وابسته به زمان و غلظت می‌باشد و باعث افزایش نفوذپذیری در غشای باکتری به‌وسیله فعالیت بتا-گالاکتوزیداز بر روی باکتری *اشریشیاکلی* سویه ML35P می‌شود که دلیلی برای مرگ ارگانیسم به‌شمار می‌آید (۳۴).

Zhou و همکاران در سال ۲۰۰۷، نشان دادند که رشد *سالمونلا تیفی* موریوم به عنوان یک باکتری گرم منفی در محیط کشت مولر-هینتون برات حاوی تیمول، کارواکرول، EDTA، اسید استیک، اسید لاکتیک، اسید سیتریک با غلظت‌های به ترتیب mg/L ۴۰۰، $\mu\text{L/L}$ ۴۰۰، ۳۰۰ mg/L، ۰/۲ حجمی/حجمی، ۰/۲ حجمی/حجمی، ۰/۲ حجمی/حجمی به‌طور معنی داری مهار شد و تمامی نتایج ترکیبی تیمول یا کارواکرول با اسید استیک کاهش معنی داری در رشد *سالمونلا تیفی* موریوم را داشتند.

Ahn و Shin در سال ۱۹۹۹، انواع متفاوتی از اسیدهای آلی که اثرات مهارتی ضد میکروبی در برابر میکروارگانیسم‌های مختلف دارند را گزارش کردند. فعالیت‌های ضدباکتریایی اسیدهای آلی در برابر پاتوژن‌های ناشی از مواد غذایی شامل *اشریشیاکلی*، *لیستریامونوسیتوزنز*، *سالمونلا تیفی* موریوم و دیگر باکتری‌های توکسین‌زا در محصولات غذایی وجود دارد (۳۵ و ۳۶).

در مطالعه‌ای Zheng و همکاران در سال ۲۰۱۳، مقدار MIC دو حالت ترکیبی اوژنول / اسید استیک و اوژنول / اسید لاکتیک علیه گونه *نتروباکتر* جداشده از

۱۹۹۵ انجام گردید فعالیت ضد باکتریایی اوژنول بر علیه *اشریشیاکلی* و *اشریشیاکلی* O₁₅₇H₇ بررسی شد نتایج نشان داد که اوژنول دارای فعالیت ضد میکروبی معنی داری بر روی این باکتری‌ها می‌باشد و MIC آن برای هر دو باکتری ۱۰۰۰ $\mu\text{g/mL}$ و MBC آن برای *اشریشیاکلی* ۱۰۰۰ $\mu\text{g/mL}$ و برای *اشریشیاکلی* O₁₅₇H₇ > ۱۰۰۰ $\mu\text{g/mL}$ گزارش کردند (۲۸) که با نتایج تحقیق حاضر تا حدی مطابقت دارد.

در تحقیق دیگر، Li و همکاران در سال ۲۰۱۵ بیان کردند که، مقدار MIC و MBC ۵٪ اوژنول در اتانول علیه باکتری *اشریشیاکلی* برابر با ۷۸۱/۲۵ $\mu\text{g/mL}$ می‌باشد و همچنین مقدار MIC و MBC ۵٪ اوژنول در اتانول علیه باکتری *استافیلوکوکوس اورئوس* را برابر با ۱۵۶/۵۰ $\mu\text{g/mL}$ تعیین کردند (۲۹).

Pandima Devi و همکاران در سال ۲۰۱۰، نشان دادند که، اوژنول فعالیت ضد باکتری عالی در برابر طیف گسترده‌ای از ارگانیسم‌ها مانند *اشریشیاکلی*، *استافیلوکوکوس اورئوس*، *سودوموناس آئروژینوزا* و *لیستریامونوسیتوزنز* دارد (۳۰).

در بررسی‌های دیگر نیز اوژنول به عنوان یک ترکیب ضد باکتریایی علیه *اشریشیاکلی* معرفی شده است (۲۶ و ۳۱).

Jang و همکاران در سال ۲۰۰۷، اثر اسید استیک را علیه *اشریشیاکلی* O₁₅₇H₇ بررسی کردند، MIC اسید استیک برابر با ۲۵۰۰ ppm از رشد این باکتری جلوگیری کرد (۳۲). این یافته با MIC تحقیق حاضر یکسان است.

Piletti و همکاران در سال ۲۰۱۷ نشان دادند که، طبق آزمون‌های MIC و آگار دیفیوژن میکروکپسول‌های حاوی ۱۷/۰۸ میلی مول بر لیتر از اوژنول دارای فعالیت ضد باکتریایی عالی علیه *اشریشیاکلی* و *استافیلوکوکوس اورئوس* می‌باشند، در این تحقیق غلظت MIC برای باکتری *اشریشیاکلی* برابر با ۲۵۰۰ $\mu\text{g/mL}$ و برای *استافیلوکوکوس اورئوس* ۶۲۵ $\mu\text{g/mL}$ گزارش گردید، و بالاتر بودن مقدار MIC برای *اشریشیاکلی* را بخاطر اینکه میکروارگانیسمی گرم منفی می‌باشد و مقاوم‌تر از *استافیلوکوکوس اورئوس* بعنوان باکتری گرم مثبت دانسته‌اند (۳۳).

Sharma و همکاران در سال ۲۰۱۷، اثر مهارتی

مرگ کامل این باکتری می‌گردد (۳۰). در مطالعه‌ای که توسط Ye و همکاران در سال ۲۰۱۳ انجام گرفت، منحنی مرگ را بوسیله آزمایش OD Value برای دو ترکیب ضد میکروبی سینامالدئید و کارواکرول علیه اشریشیاکلی در حالت ۱۲ ساعت انکوباسیون بررسی کردند. نتایج نشان می‌دهد که اثر ترکیبی سینامالدئید / کارواکرول در مقایسه با حالت تنهایی آن‌ها علیه اشریشیاکلی قوی‌تر می‌باشد و حالت ترکیبی روند کاهشی سریع‌تری دارد (۳۹). نتایج این مطالعه هم نشان می‌دهد که ترکیبات ضد باکتریایی در حالت ترکیبی به ویژه اوژنول / لاکتیک اسید سرعت و زمان مهار رشد باکتری را به طور قابل توجهی کاهش دادند که این زمان برای حالت اوژنول / لاکتیک اسید در عرض ۴ ساعت بود. ترکیبات اسانس‌ها فعالیت ضد میکروبی گسترده‌ای دارند و در بسیاری از موارد سبب از بین بردن باکتری‌ها، قارچ‌ها و ویروس‌ها می‌شوند، بدون اینکه اثرهای نامطلوبی بر سلامت مصرف کننده داشته باشند. همچنین ترکیبات اسانس‌ها فعالیت ضدالتهاپی، آنتی اکسیدانی و بسیاری خواص فارماکولوژیکی با دامنه وسیع دارند که کاربرد آن‌ها را به عنوان فرآورده‌های طبیعی دوچندان می‌سازد در این بررسی، اوژنول اثر قوی بر روی باکتری اشریشیاکلی O157: H7 نشان داد. بنابراین با توجه به عوارض منفی و شناخته شده نگره‌دارنده‌های شیمیایی، ترکیبات اسانس مانند اوژنول می‌تواند جایگزین خوبی برای آن‌ها باشد و همچنین اوژنول و اسیدهای آلی می‌توانند به عنوان نگره‌دارنده طبیعی مواد غذایی در برابر این باکتری پاتوژن مواد غذایی استفاده شوند و استفاده از اسیدهای آلی می‌تواند میزان مورد نیاز اوژنول را کاهش دهد.

تقدیر و تشکر

این مطالعه نتایج حاصل از پایان نامه به شماره د ۲-۴۷۰ دانشگاه ارومیه می‌باشد. بدین وسیله نویسندگان مراتب سپاس خود را از همکاری مسئولین محترم دانشکده دامپزشکی دانشگاه ارومیه و همچنین به دلیل تامین بودجه پژوهشی این مطالعه اعلام می‌دارند.

سبزیجات را برابر با $625 \mu\text{g/mL}$ بدست آوردند (۲۷). Al- Rousan و همکاران در سال ۲۰۱۸، از اسید استیک و اسید سیتریک برای مهار اشریشیاکلی O₁₅₇ H₇، سالمونلا تیفی موریوم و استافیلوکوکوس اورئوس در سالاد تبوله (Tabbouleh) استفاده کردند، که در این مطالعه اثر ضد میکروبی غلظت‌های مختلف اسید استیک (۰/۳٪ و ۰/۴٪) و اسید سیتریک (۱٪ و ۱/۴٪) و حالت ترکیبی آن‌ها (۱٪ اسید سیتریک به همراه ۰/۴٪ اسید استیک و ۱/۴٪ اسید سیتریک به همراه ۰/۳٪ اسید استیک) علیه اشریشیاکلی O₁₅₇ H₇، سالمونلا تیفی موریوم و استافیلوکوکوس اورئوس در سالاد تبوله در دمای ۴ و ۱۰ و ۲۱ درجه سلیسیوس مورد ارزیابی قرار دادند، با توجه به نتایج نشان دادند که، اسید استیک نسبت به اسید سیتریک اثر مهارتی بیشتری بر سالمونلاتیفی موریوم و اشریشیاکلی O₁₅₇ H₇ در دمای ۲۱ درجه داشته است و حتی سلول‌های این دو باکتری سالمونلاتیفی موریوم و اشریشیاکلی O₁₅₇ H₇ در تیمار با اسید استیک ۰/۴٪ به ترتیب پس از ۵ و ۷ روز شناسایی نشده است، حالت ترکیبی اسید استیک و اسید سیتریک باعث کاهش سالمونلاتیفی موریوم و اشریشیاکلی O₁₅₇ H₇ به کمتر از سطح تشخیص بعد از ۲ و ۳ روز در دمای ۲۱ درجه گردیده است، با این حال، این تیمارها به‌طور قابل توجهی استافیلوکوکوس اورئوس را در مقایسه با حالت کنترل کاهش دادند و خاطر نشان کردند که اسیدهای استیک و سیتریک می‌توانند در سالاد تبوله باعث کاهش آلودگی اشریشیاکلی O₁₅₇ H₇، سالمونلا تیفی موریوم و استافیلوکوکوس اورئوس گردند (۳۷).

فعالیت ضد باکتریایی عوامل ضد میکروبی را می‌توان با روش Time Kill در شرایط آزمایشگاهی را ارزیابی کرد (۲۵). این روش برخلاف روش MIC و MBC، اجازه می‌دهد تا سرعت فعالیت ضد باکتریایی ترکیبات تعیین گردد (۳۸).

Devi و همکاران در سال ۲۰۱۰ نشان دادند که، اوژنول در حالت MIC 4 و ۰/۰۵٪ حجمی/حجمی اثر ضد باکتریایی قوی بر روی سالمونلا تیفی دارد و در عرض ۶۰ دقیقه جمعیت باکتریایی سالمونلا تیفی را غیر فعال کرد. علاوه بر این، نتایج نشان می‌دهد که در معرض طولانی مدت قرار گرفتن با اوژنول باعث

References

- Jay JM, Loessner MJ, Golden DA. Modern food microbiology 7th ed. New York, NY: Springer; 2005.
- Cowan MM. Plant products as antimicrobial agents. *Clin Microbiol Rev.* 1999;12(4):564-82.
- Shahnia M, Khaksar R. Antimicrobial effects and determination of minimum inhibitory concentration (MIC) methods of essential oils against pathogenic bacteria. *Iran J Nutr Sci. Food Technol.* 2013;7(5):949-55.
- Canillac N, Mourey A. Antibacterial activity of the essential oil of *Picea excelsa* on *Listeria*, *Staphylococcus aureus* and coliform bacteria. *Food Microbiol.* 2001;18(3):261-8.
- Majnooni M, Abiri R, Afzandeh N, Malek Khatabi P. Study of antibacterial effects of hydro-alcoholic extract of 8 medicinal herbs against vancomycin resistant staphylococcus aureus. *J. Med. Plants.* 2012;1(41):103-10.
- Periago PM, Moezelaar R. Combined effect of nisin and carvacrol at different pH and temperature levels on the viability of different strains of *Bacillus cereus*. *Int. J. Food Microbiol.* 2001;68(1):141-8.
- Periago P, Palop A, Fernandez P. Combined effect of nisin, carvacrol and thymol on the viability of *Bacillus cereus* heat-treated vegetative cells. *Food Sci Technol Int.* 2001;7(6):487-92.
- Helander IM, Alakomi HL, Latva-Kala K, Mattila-Sandholm T, Pol I, Smid EJ, et al. Characterization of the action of selected essential oil components on Gram-negative bacteria. *J Agric Food Chem.* 1998;46(9):3590-5.
- Walsh SE, Maillard JY, Russell A, Catrenich C, Charbonneau D, Bartolo R. Activity and mechanisms of action of selected biocidal agents on Gram-positive and-negative bacteria. *J Appl Microbiol.* 2003;94(2):240-7.
- Filgueiras CT, Vanetti MCD. Effect of eugenol on growth and listeriolysin O production by *Listeria monocytogenes*. *Braz Arch Biol Technol.* 2006;49(3):405-9.
- Koeduka T, Suzuki S, Iijima Y, Ohnishi T, Suzuki H, Watanabe B, et al. Enhancement of production of eugenol and its glycosides in transgenic aspen plants via genetic engineering. *Biochem Biophys Res Commun.* 2013;436(1):73-8.
- Li Y, McClements DJ. Influence of cosurfactant on the behavior of structured emulsions under simulated intestinal lipolysis conditions. *Food Hydrocoll.* 2014;40:96-103.
- Roberts SK, McAinsh M, Cantopher H, Sandison S. Calcium dependence of eugenol tolerance and toxicity in *Saccharomyces cerevisiae*. *PLoS One.* 2014;9(7):e102712.
- Gill A, Holley R. Disruption of *Escherichia coli*, *Listeria monocytogenes* and *Lactobacillus sakei* cellular membranes by plant oil aromatics. *Int J Food Microbiol.* 2006;108(1):1-9.
- Burt S. Essential oils: their antibacterial properties and potential applications in foods—a review. *Int J Food Microbiol.* 2004;94(3):223-53.
- Modjinou T, Versace DL, Abbad-Andaloussi S, Bousserhine N, Dubot P, Langlois V, et al. Antibacterial and antioxidant bio-based networks derived from eugenol using photo-activated thiol-ene reaction. *React Funct Polym.* 2016;101:47-53.
- Requena R, Vargas M, Chiralt A. Eugenol and carvacrol migration from PHBV films and antibacterial action in different food matrices. *Food Chem.* 2019;277:38-45.
- Knobloch K, Pauli A, Iberl B, Weigand H, Weis N. Antibacterial and antifungal properties of essential oil components. *J. Essent. Oil Res.* 1989;1(3):119-28.
- Smith-Palmer A, Stewart J, Fyfe L. The potential application of plant essential oils as natural food preservatives in soft cheese. *Food Microbiol.* 2001;18(4):463-70.
- Morris J, Khettry A, Seitz E. Antimicrobial activity of aroma chemicals and essential oils. *J Am Oil Chem Soc.* 1979;56(5):595-603.
- Beuchat LR, Golden DA. Antimicrobials occurring naturally in foods. *Food Technol (USA).* 1989.
- Alakomi HL, Skyttä E, Saarela M, Mattila-Sandholm T, Latva-Kala K, Helander I. Lactic acid permeabilizes gram-negative bacteria by disrupting the outer membrane. *Appl Environ Microbiol.* 2000;66(5):2001-5.
- Al-Bayati FA. Synergistic antibacterial activity between *Thymus vulgaris* and *Pimpinella anisum* essential oils and methanol extracts. *J Ethnopharmacol.* 2008;116(3):403-6.
- Murdock C, Cleveland J, Matthews K, Chikindas M. The synergistic effect of nisin and lactoferrin on the inhibition of *Listeria monocytogenes* and *Escherichia coli* O157: H7. *Lett Appl Microbiol.* 2007;44(3):255-61.
- Mitić-Ćulafić D, Vuković-Gaćić BS, Knežević-Vukčević JB, Stanković S, Simić DM. Comparative study on the antibacterial activity of volatiles from sage (*Salvia officinalis* L.). *Arch Biol Sci.* 2005;57(3):173-8.
- Gutiérrez-Larraínzar M, Rúa J, Caro I, de Castro C, de Arriaga D, García-Armesto MR, et al. Evaluation of antimicrobial and antioxidant activities of natural phenolic compounds against foodborne pathogens and spoilage bacteria. *Food Control.* 2012;26(2):555-63.
- Zheng L, Bae YM, Jung KS, Heu S, Lee SY. Antimicrobial activity of natural antimicrobial substances against spoilage bacteria isolated from fresh produce. *Food Control.* 2013;32(2):665-72.
- Kim J, Marshall MR, Wei CI. Antibacterial activity of some essential oil components against five

foodborne pathogens. J Agric Food Chem. 1995;43(11):2839-45.

29. Li W, Chen H, He Z, Han C, Liu S, Li Y. Influence of surfactant and oil composition on the stability and antibacterial activity of eugenol nanoemulsions. Food Sci Techno. 2015;62(1):39-47.

30. Devi KP, Nisha SA, Sakthivel R, Pandian SK. Eugenol (an essential oil of clove) acts as an antibacterial agent against *Salmonella typhi* by disrupting the cellular membrane. J Ethnopharmacol. 2010;130(1):107-15.

31. Pei Rs, Zhou F, Ji Bp, Xu J. Evaluation of combined antibacterial effects of eugenol, cinnamaldehyde, thymol, and carvacrol against *E. coli* with an improved method. J Food Sci. 2009;74(7):M379-M83.

32. Jang JS, Lee HJ, Oh BY, Lee JM, Go JM, Kim YH. Inactivation of *Escherichia coli* O157: H7, *Salmonella* and *Listeria monocytogenes* by organic acid. Korean J Environ Health Sci. 2007;33(5):403-7.

33. Piletti R, Bugiereck A, Pereira A, Gussati E, Dal Magro J, Mello J, et al. Microencapsulation of eugenol molecules by β -cyclodextrine as a thermal protection method of antibacterial action. Mat Sci Eng: C. 2017;75:259-71.

34. Sharma G, Raturi K, Dang S, Gupta S, Gabrani R. Inhibitory effect of cinnamaldehyde alone and in combination with thymol, eugenol and thymoquinone against *Staphylococcus epidermidis*. J Herb Med. 2017;9:68-73.

35. Dubal Z, Paturkar A, Waskar V, Zende R, Latha C, Rawool D, et al. Effect of food grade organic acids on inoculated. *S aureus*, *L monocytogenes*, *E coli*. Meat Sci. 2004:817-21.

36. Huang Y, Chen H. Effect of organic acids, hydrogen peroxide and mild heat on inactivation of *Escherichia coli* O157: H7 on baby spinach. Food Control. 2011;22(8):1178-83.

37. Al-Rousan WM, Olaimat AN, Osaili TM, Al-Nabulsi AA, Ajo RY, Holley RA. Use of acetic and citric acids to inhibit *Escherichia coli* O157: H7, *Salmonella Typhimurium* and *Staphylococcus aureus* in tabbouleh salad. Food Microbiol. 2018;73:61-6.

38. Aiyegoro O, Afolayan A, Okoh A. In vitro antibacterial time kill studies of leaves extracts of *Helichrysum longifolium*. J Med Plant Res. 2009;3(6):462-7.

39. Ye H, Shen S, Xu J, Lin S, Yuan Y, Jones GS. Synergistic interactions of cinnamaldehyde in combination with carvacrol against food-borne bacteria. Food Control. 2013;34(2):619-23.